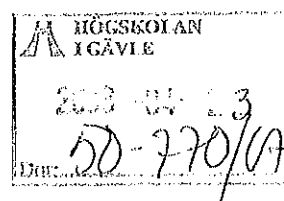

Gävle 2008-04-22

ATT:
 Rektor Leif Svensson
 Utbildningschef Svante Brunåker
 Forskningssekreterare Håkan Attius
 Kanslichef Hans-Gunnar Johansson

För kännedom:
 Högskolestyrelsen

Se 10-1576/06

Angående HSVs kritik av lärarutbildningen och behovet av att öka LuNs forskningsmedel

Med anledning av Högskoleverkets rapport *Uppföljande utvärdering av lärarutbildningen* (HSV 2008:8 R) vill Lärarutbildningsnämnden (LuN) betona vikten av att forskningsmedlen till LuN kraftfullt ökar inför 2009 och framöver. I utvärderingen lyfts generell ifrågasätts examensrätten vid tio lärosäten, däribland vid Högskolan i Gävle. En del av kritiken som riktas specifikt mot HiG är att andelen disputerade som medverkar i utbildningen är för låg, särskilt inom det allmänna utbildningsområdet. Denna kritik har delvis sin grund i felaktigt rapporterad statistik från HiGs sida, och är relativt lätt att bemöta, dvs. uppvisa korrekt statistik.

En mer generell fråga som Högskoleverket diskuterar - och som är svårare att bemöta - är dock att lärarutbildningen även fortsättningsvis, oberoende av resultatet av Sigbritt Frankes pågående utredning om den framtida strukturen för lärarutbildningen, skall vara forskningsanknuten/-baserad genom att högskolan har *forskingsaktiva* lärare med doktorsexamen (HSV 2008:8R, s. 11).

LuN har i en skrivelse till Högskolestyrelsen (daterad 2007-04-16) påtalat vikten av att öka forskningen inom lärarutbildningsområdet i enlighet med statsmaktens intentioner såsom de uttrycks i t ex *En förnyad lärarutbildning* (Prop. 1999/2000:135) och förarbetet *Att lära och leda* (SOU 1999:63). I Regeringens budgetproposition för budget år 2001 (s. 71) åläggs universitet och högskolor att avsätta "*betydligt större resurser än hittills för att stärka lärarutbildningens forskningsanknytning*".

I Högskolestyrelsens svar, daterat 2007-06-28 (Dnr 50-770/07) framhålls bl.a. åsikten att ökningen i procentandelar har varit till LuNs fördel jämfört med andra nämnder. LuN delar dock inte åsikten att dessa satsningar har varit i paritet med de intentioner som uttrycks av statsmakterna. Vidare måste åter framhållas att i reella tal ligger LuNs del av forskningsmedlen inte i relation till andelen studenter i utbildningen. Detta är särskilt viktigt att uppmärksamma då även HSV i sin rapport ger rekommendationerna till lärosätenas ledning att:

"... skapa balans när det gäller fördelningen av forskningsmedlen till lärarutbildningen med hänsyn till antalet grundutbildningsstudenter för att långsiktigt säkra lärarutbildningens kompetensförsörjning vad gäller disputerade lärare (s. 32)

I 2008 års utvärdering skriver Högskoleverket vidare att det så som läget ser ut idag för lärarutbildningen:

”... bör dock riktningen fortsättningsvis vara en kraftfull satsning på att öka den vetenskapliga kompetensen. Det är lärosätena och statsmakternas ansvar att se till att målsättningen uppnås” (HSV 2008:8R, s. 23). Högscoleverket fortsätter:

Dessa satsningar bör enligt Högscoleverket inte bara handla om nyanställningar av vetenskapligt kompetenta personer, utan om att skapa förutsättningar för att aktivt utöva och utveckla forskarkompetensen. Högscoleverket skriver:

”Det handlar dock inte enbart om att nyanställa doktorer utan också om att skapa sådana ekonomiska förutsättningar för forskningen att dessa lärare ges reella förutsättningar att utöva och utveckla sin forskarkompetens och att därigenom aktivt bidra till kunskapsuppbyggnaden inom utbildningsvetenskapen till gagn för lärarutbildningen. Här finns i dagens läge stora brister inom de flesta lärarutbildningar.” (HSV 2008:8R, s. 25)

Högscoleverket argumenterar för att forskningsmedel till utbildningsvetenskaplig forskning måste öka från statsmakternas sida, men menar samtidigt att:

I väntan på dessa nytillskott av resurser måste lärosätena trots allt göra omprioriteringar så att utbildningsvetenskapen får en rimlig tilldelning av lärosätets forskningsresurser. Det ankommer på lärosätets ledning att våga göra dessa omprioriteringar (HSV 2008:8R, s. 32)

LuN delar i allt väsentligt Högscoleverkets argumentation och slutsatser beskrivna ovan. LuN vill även framhålla att bakom intentionerna av lärarutbildningens vetenskapliggörande kan paralleller dras till sjuksköterskeutbildningen och sjuksköterskeyrkets vetenskapliggörande, där målmedvetna, långsiktiga och kraftfulla satsningar resulterat i en solid vetenskaplig bas, bl a genom utvecklingen av ämnet vårdvetenskap. I den kritik som nu riktas mot lärarutbildningen kan paralleller dras till den kritik som sjuksköterskeutbildningarna fick 1996 (Högscoleverket 1996:7) (och där vissa examensrätter drogs in) och som resulterade i intensifierade ansträngningar från lärosätenas sida att öka kvalitén och förutsättningarna att bedriva forskning. Ur Högscoleverkets rapport rörande lärarutbildningarna (HSV 2008:8R) framgår kritiken, såväl explicit som implicit, att lärosätena inte tagit vidden av statsmakternas intentioner med vetenskapliggörandet av lärarutbildningen på allvar. De intensifierade ansträngningarna för lärarutbildningen efterlyses. Detta har LuN under en tid försökt påtala.

En annan aspekt av lärarutbildningens vetenskapliga förankring är kopplat till Sigbritt Frankes utredning om den framtida lärarutbildningens struktur. Politiskt har uttalanden gjorts om att exempelvis gymnasielärarutbildningen borde ligga på universiteten med deras vetenskapliga förankring och resurser för forskning. I det avseendet kan examensrätten för gymnasielärarutbildningen vid HiG komma att bli ifrågasättas såvida inte en högkvalitativ vetenskaplig förankring samt resurser för forskning kan uppvisas. Detta vore fördömande för många ämnen vars underlag till stor del utgörs av lärarstudier. Även mot den bakgrunden är försörjningen av forskningsmedel central liksom utvecklingen av möjligheterna för lärarstudier att gå vidare på master-nivå. HiGs ambitioner att göra strategiska satsningar för att utvecklat utbildning och forskning inom en *ämnesdidaktisk forskningsprofil* blir i det ljuset än viktigare (Dnr 10-491/07).

För att komma till rätta med såväl en del av kritiken som utgör grund att ifrågasätta HiGs examensrätt för lärare, den som handlar om den vetenskapliga förankringen, som den långsiktiga uppbyggnaden av vetenskapliggörandet av lärarutbildningen, menar LuN å det bestämdaste att en markant ökning av LuNs forskningsmedlen är nödvändig. Detta måste ske *snabbt och*

kraftfullt. Bland annat mot bakgrund av att en kritik som riktas mot HiG är att de förändringar som vidtagits från den förra utvärderingen (HSV 2005:17R) tagit alltför lång tid att åtgärda.

En *snabb och kraftfull satsning* skulle visa HiGs beslutsamhet att ta tag i denna viktiga fråga om lärarutbildningens vetenskapliga förankring. Detta är särskilt viktigt eftersom LuN menar att det finns en *reell risk* att ett flertal av de lärosäten som nu fått examinationsrätten ifrågasatt verkligen kommer att bli av med den. Även politiska signaler talar för detta.

Då lärarutbildningen utgör en av de största utbildningarna vid HiG skulle en indragen examensrätt påverka hela högskolan mycket negativt. Det är LuNs bedömning att de områden som eventuellt skulle drabbas av minskade forskningsanslag riskerar att förlora än mer om den ekonomiska och personella bas som lärarutbildningen utgör vid HiG inte skulle finnas. Det är således LuNs bedömning att det ligger i hela högskolans intresse att examensrätten inte förloras och att statsmaktens intentioner med lärarutbildningens vetenskapliggörande tas på allvar. Med anledning av detta menar LuN att HiG tydligt, kraftfullt och trovärdig måste visa att man (från ledning till enskilda medarbetare) är beredda att satsa på lärarutbildningen vid högskolan.

LuN uppmanar sålunda Högskolans ledning att med en *snabb och kraftfull satsning* öka de forskningsmedel som står till LuNs förfogande för att på det viset säkra lärarutbildningens vetenskapliga förankring, öka andelen forskningsaktiva lärare och forskningsmeriteringar till docent- och professornivå.

För Lärarutbildningsnämnden räkning

Carin Röjdalen
Ordförande LuN

Göran Fransson
Ledamot LuN

